

epi. pau. ad Corin. I. XCVI.

disco: dare: qd est aliud q̄ a similitudine longe recedere: Ad huius similitudinem hominis surgere festinabat p̄phetas. **Ps. cxvij.** In mādatis tuis exercebor: et cōsiderabo vias tuas. Qui enim vias dñi tacitus in mente cōsiderat: et exercere sese in mādatis ei⁹ festinat in semetipso imaginē celestis et noui hominis reformat.

De appellatiōe carnis. Moralium libro. xiiij. Capitulum. liij.

Ps. cxvij. **N**ec autē dico fratres: qm̄ caro non possunt. In sacro eloquio aliter caro dicitur iuxta naturā: atq; aliter iuxta culpā vel corruptionē. Caro quippe iuxta naturā sicut scriptus est.

Gen. ij. **D**oc nūc os ex ossibus meis: et caro dicitur carne mea. Et verbū caro factū est et habitauit in nobis. Caro vero iuxta culpā sicut scriptū est.

Joan. i. **N**ō permanebit spiritus meus in hominibus istis: eo quod caro sunt. Et sicut psalmista ait. Nemo rapit est quod caro sunt/spiritus vadēs et nō rediēs. **Gen. vi.** **U**n et discipulis Paulus dicebat. Vos autē in carne nō estis: sed in spiritu. **Ps. lxxvij.** **U**nquid in carne nō erāt quibus ep̄stas trāsmittebat: Sed quod passioēs carnaliū desiderioꝝ vicerāt: iam liberi per h̄ritatē sp̄s in carne non erant. **Quod ergo idē Paulus dicit: quod caro et sanguis regnū dei possidere nō possunt. carne vult fm̄ culpā intelligi: nō carne fm̄ naturā. Uñ et mox quod carnē fm̄ culpā diceret: ostēdit subdēs. Neq; corruptio incorruptelā possidebit. In illa ergo celestis regni gloria caro s̄ naturā erit: s̄ fm̄ passioēs desideria nō erit: q̄a de victo mortis aculeo in c̄na incorruptōe gaudebit.**

In homelia quinta secūde partis

super Ezechielem.

¶ Ibi quippe suis fidelibus a dño pro bona opatione palma victorie retribuitur: vbi iam sine certamine et sine sine gaudebit. ibi victorie palma erit vbi mortis p̄tentio non erit. **Nā p̄dicatoꝝ egregioꝝ tūc aspexit palmā vincitibus dari: cū resurrectione p̄uentū dit mortuorū fieri sicut dicit. **Oporet enim corruptibile h̄ induere incorruptionē: et mortale h̄ induere immortalitatem. Cū autē mortale h̄ induerit immortalitatem: tūc fiet sermo q̄ scriptus est. Absorpta ē mors in victoria: vbi est mors victoria tue: vbi est mors stigmulus tu⁹. Tunc igitur erit p̄fecta victoria: cū mors plene fuerit absorpta.****

Explicit exceptōes de Epistola ad Corinthios prima

Incipiunt exceptōes

ptiōes ex opusculis b̄ti Gregorij pape de epistola ad Corinthios sc̄da.

¶ Ob culpe meritū nō nature vltio hoies hominibus p̄ferunt. **Moralium libro. xxvi. Caplm̄ primū**

¶ Vinctos homines natura eq̄les genuit. vt autē alij ad regendū alios committant non eos natura / sed culpa postponit.

¶ Bene igitur potestatem regiminis exercet: qui scit per illā sup̄ culpas erigere scit cū illa ceteris equalitate cōponit. **Humana enim mens plerūq; extollit etiam cū nulla p̄tate fulcit: q̄nto magis se in altū erigit: cum se etiam ei p̄tate adiungit. Et tū corrigendis alioꝝ.**

¶ **Incipiunt exceptōes**

ptiōes ex opusculis b̄ti Gregorij pape de epistola ad Corinthios sc̄da.

¶ Ob culpe meritū nō nature vltio hoies hominibus p̄ferunt. **Moralium libro. xxvi. Caplm̄ primū**

¶ Vinctos homines natura eq̄les genuit. vt autē alij ad regendū alios committant non eos natura / sed culpa postponit.

¶ Bene igitur potestatem regiminis exercet: qui scit per illā sup̄ culpas erigere scit cū illa ceteris equalitate cōponit. **Humana enim mens plerūq; extollit etiam cū nulla p̄tate fulcit: q̄nto magis se in altū erigit: cum se etiam ei p̄tate adiungit. Et tū corrigendis alioꝝ.**

¶ **Incipiunt exceptōes**

ptiōes ex opusculis b̄ti Gregorij pape de epistola ad Corinthios sc̄da.

¶ Ob culpe meritū nō nature vltio hoies hominibus p̄ferunt. **Moralium libro. xxvi. Caplm̄ primū**

¶ Vinctos homines natura eq̄les genuit. vt autē alij ad regendū alios committant non eos natura / sed culpa postponit.

¶ Bene igitur potestatem regiminis exercet: qui scit per illā sup̄ culpas erigere scit cū illa ceteris equalitate cōponit. **Humana enim mens plerūq; extollit etiam cū nulla p̄tate fulcit: q̄nto magis se in altū erigit: cum se etiam ei p̄tate adiungit. Et tū corrigendis alioꝝ.**

¶ **Incipiunt exceptōes**

ptiōes ex opusculis b̄ti Gregorij pape de epistola ad Corinthios sc̄da.

¶ Ob culpe meritū nō nature vltio hoies hominibus p̄ferunt. **Moralium libro. xxvi. Caplm̄ primū**

¶ Vinctos homines natura eq̄les genuit. vt autē alij ad regendū alios committant non eos natura / sed culpa postponit.

¶ Bene igitur potestatem regiminis exercet: qui scit per illā sup̄ culpas erigere scit cū illa ceteris equalitate cōponit. **Humana enim mens plerūq; extollit etiam cū nulla p̄tate fulcit: q̄nto magis se in altū erigit: cum se etiam ei p̄tate adiungit. Et tū corrigendis alioꝝ.**

¶ **Incipiunt exceptōes**

ptiōes ex opusculis b̄ti Gregorij pape de epistola ad Corinthios sc̄da.

¶ Ob culpe meritū nō nature vltio hoies hominibus p̄ferunt. **Moralium libro. xxvi. Caplm̄ primū**

Gregoriana exceptiones

Ro. xij. vitis apta executione preparat: vñ et p paulū dicit. **M**inister em̄ dei est videri in trā. **P**aulus bñ agētibz fratribz plarū se esse nesciebat: euz diceret. **N**ō q̄a dñatur fidei vstre: s; adiutores sum⁹ gaudij vst. **A**tq; ilico adiunxit. **F**ide em̄ statis. **A**c si diceret. **I**deo nō dñatur fidei vst: q̄a fide stat. **E**quales em̄ vobis sum⁹: vbi vos stare cognoscim⁹. **Q**uasi plarū se fratribz esse nesciebat: cū diceret. **F**acti sum⁹ paruuli in medio vstrū. **E**t rursus. **N**os autē seruos vestros per iesum. **S**ed cū culpaz que corrigi debuisset inuenit: ilico se magistrū esse recoluit dicens. **Q**uid vultis in virga veniaz ad vos: **S**ūmus itaq; locus bene regit euz is q̄ p̄cēt vitis potius q̄ fratribz dñatur: q̄a vitis se debēt rectoris erigere: quorū ci causa p̄ferunt.

De reprimenda cordis elatione.
Moralium libro. vij. r. xxyj. **Cap. ij.**
h. Coz. j. **G**loria nostra hec ē testimoniū cōsciētie nre. **A**n̄te subtile vitatis examē oino securi nō sum⁹: etiaz si humano iudicio qd̄ in nostris actibz reprobēdi debeat nō habem⁹. **N**ā plerūq; negligentius cogitātes elatione pulsamur: quā tamē tacentes premimus. **S**ed nisi retractione cōcita tumor occult⁹ in ip̄o cubili cordis in quo orit suffocet: coram districto iudice oē meritū nostre actionis extinguit. **H**inc ergo pensandus est illa cordis elatio q̄ta anim aduersione dñabit: que vsq; ad vocis audaciā nutrit: si neq; hec est excusabilis que in corde latēter oboritur. **C**ensiderandū quoq; qualis intrinsecus regnat: q̄ co vsq; seruata est: vt etiaz foras crumpere non erubescat. **I**n

ergo fratres charissimi seruāda sūt bona q̄ agim⁹: si ab interno arbitro vicē recipere opis nstri expectam⁹. **H**inc est q̄ de electoz ecclia p psalmistā dicit. **O**mnis glia eius filie regis ab intus. **E**t sapientes virgines in vasis oleū ferre referunt. **U**nde r̄ sc̄toz voce p pauluz dicit: gloria nra hec est testimoniū cōsciētie nostre. **A**rrogātes q̄a corā deo cōsciētie sue testimoniū nō habēt: querūt coram hominibz testimoniū vocis alienę. **Q**uē em̄ foris est qd̄ appetit: qd̄ sit intus desiderabile sentire nō possunt. **G**loriam hō suā paulus testimoniū cōsciētie memorat: q̄a fauores oris alieni nō appetēs: vite sue gaudia extra semetipm̄ ponere ignorat.

De motu leuitatis. **I**n pastoralī capitulo. xlij. **Capitulum. ij.**

Quid leuitate vsus sum: aut que cogito s̄m carnem cogito: debēt rebotare. **T**ūc em̄ germina in se mutabilitatē arefuit: cum a corde prius radicē leuitatis abscindit: q̄a tūc fabrica robusta p̄struit cū prius locus solid⁹ in quo poni fundamentū debeat p̄uideat. **N**isi ergo an̄ mentis leuitas caueat cogitationū incōstātia minime vincet: a q̄o alienum paulus se fuisse p̄hibuit: cum dicit. **N**unq̄ leuitate vsus sum: aut q̄ cogito s̄m carnem cogito: vt sit apud me est: r̄ nōs. **A**c si aperte dicat. **I**dearco mutabilitatis aura non moueor: q̄a leuitatis vitio non succumbo.

Q subalter nuncius bona nostra peruertere conatur. **M**oralium libro. xxxij. **E**t in homelia. vij. r. ii. secunde partis super **E**zechielam. **Capitulum. liij.**

Super epi. ad Corin. II. XC. VII.

Sepe bonoz vias antiquus ho-
stis rata arte circūuolat/ vt p ca
q̄ ab eis bene gesta cognoscit ad ma-
licia aditū querat. Nā cū aliū largiri
qd̄ respicit unde aliū in discordia flā-
ma succēdit. z cū hūc respicit misere-
ri illi psuadet irasci/ vt duz bonū q̄ si
nō cōmuniter factū insinuat: cōcoz
des aios a bono grē cōmunis abscis-
dat. **H**ic em̄ iustoz tmentes ad mala
suadēdo nō valet frāgere/ bonis sa-
tagit actionibz inter eas mala semi-
nare. **S**z facti viri has eius insidias
tāto celerē vincūt: q̄sto z subtilius
dep̄bendūt. **N**ē meli⁹ ostēdimus si
vniū multis assertoribz vitar⁹ in te-
stimonio pauluz vocem⁹. **S**ub quo
qdā corinthius dū incesti facinus p-
petrasset eū doctor egregius in car-
nis interitu ad satisfactionē peniten-
te sarbane tradidit/ z in die dñi sal-
tū ei⁹ sp̄m̄ reseruauit. **M**agna q̄p-
pe arre magisterij ipi tradit⁹ est coa-
er⁹ in penā/ cui sp̄ore subserat⁹ est in
culpa/ vt q̄ auctor fuerat ad vitū ne-
quie/ ipse flagellum fieret discipline.
Qua tñ bene gesta penitentiā dū co-
gnouisset corinthios sup eū iam mi-
sericorditer motos ait. **C**ui aliquid
donastis/ z ego. **N**ā z ego qd̄ donauit
si qd̄ donauit ppter vos in psona xp̄i
cōmunionis itaqz grām cogitans
ait/ cui aliquid donastis. z ego. **A**c si di-
ceret. **A** bono v̄fo nō dissēto. **D**eū
sit queqd̄ ipi fecistis. **A**tqz subdidit
z ego si qd̄ donauit ppter vos. **A**c si
diceret. **V**estris actibz bonū addidi/
queqd̄ ppter vos misericorditer feci.
Vra igit̄ est vtilitas bonitas mea/
mea est vtilitas bonitas v̄sa. **Q**ui
mor ipaz p̄pagē cordiū in q̄ sic tene-
tur adiūgens subdidit/ in psona xp̄i:

Cui velut si dicere p̄sumam⁹/ q̄re te
ita caute discipulis copulas/ q̄re vel
te illoz/ vel illos tuis actionibz tam
sollicita mēte p̄formas/ ilico subiungit
Et nō circūueniamur a sarbana
Qui videlicz solz de bonis mala ges-
nerare/ z hoc qd̄ p caritatem agit ad
discordiā p̄trahere. **C**uius enī saga-
ces insidias q̄ acuto sc̄u trāsfīgat/
insinuat subdēs. **N**on em̄ ignoram⁹
cogitationes ei⁹. **A**c si v̄bis alijs dicat
Actuos auctore dño sc̄ius habem⁹:
z antiq̄ hostis callidas insidias subri-
lit circūspiciendo penetrat⁹/ ne hoc
qd̄ bñ mēs inchoat/ ipē in malicie sū-
nē trar: q̄a videlicz inde in alterius
corde rixē malū solz immitterevñ cō-
spicit alterz pietat⁹ negociuz fecisse.
Cū igit̄ laps⁹ z ab eccl̄is abiect⁹/ sz
iā penitenti de facinore p̄petrato par-
cēdū erat/ hūilitate magna volūtati
discipuloz se magister egregi⁹ sociat/
vt neqz ipē a discipul⁹ neqz ab eo dis-
cipuli in p̄passiōis cā viderent diuisi.
Sollicito em̄ puidētē oculo atten-
dit/ qd̄ plerūqz alter donat/ alter iras-
cit. **E**t q̄le est iā misericordie sacrifi-
ciū: qd̄ cum discordia p̄mi offert.
Impfectū q̄ppe bonū est qd̄ sic agit
vt ne qd̄ ei ex alio latere male subre-
pat non attendat.

Moralium lib. xxii. **C**x verbuz dei
inuidis nocet/ beniuolis p̄dest. ca. v.
Alijs sum⁹ odor mort⁹ in mort⁹
Atqz idē fmo dei est in ore peccātus/
que isti gaudēdo illi v̄o inuidēdo au-
diūt. **I**sti vocē sac̄te p̄dicatiōis hūili-
ter accipiūt: illi v̄o bñdicēti inuiden-
tes nō salut⁹ causā/ sz danōis gloriāz
q̄rūt. **E**xhortatiōe ḡ sac̄ra q̄ boni ad
vitā redeūt p̄auit deteri⁹ i culpa mo-

Coloss. ij

1 cor. v.

1 cor. ij.

ij. cor. ij.

Gregorianae exceptiones

riunt/ vñ bñ p paulus dicit. **C**hristi bon^o odor sum^o deo in his q̄ salui fi-
ūt: r̄ i his q̄ peūt/ alijs qdē odor mor-
t̄ in mo: tē/ alijs at odor vite in vitā.
Verbū itaq; suū auditorib; odorēz
vite siml^r r̄ mort̄ esse vidit p qd̄ r̄ ali-
os ab iūctate suscitari/ r̄ ecclie sopora-
ri alios in iūctate p̄serit. **Q**uā oc-
cultis dei iudicis agit q̄ in hac vita
p̄bendi nō p̄nt ab hoib;/ recte illis
subdidit: **E**t ad hec q̄ tā idone^o **A**c-
si diceret. **I**donei qdē sumus ad hec
p̄siderāda q̄ sūt/ s; idonei non sum^o
ad hec inuestigāda cur fiāt.

Q discreti debeant p̄dicatores vel
tacere vel loqui verbum dei. **D**ora-
liū libro. r. y. r. xxij. **C**apitulū. vj.

q. Co. iij

Non sumus sicut plurimi adul-
terātes v̄bū dei. **M**ortens au-
ditores n̄ri volūt n̄ra quasi laudāda
cognoscere: nō aut̄ sua p̄uersa muta-
re: debem^o oino tacere/ ne si ostentā-
tiōis studio v̄bū dei loq̄mur r̄ illoz
culpa q̄ erat nō esse nō desinat: r̄ n̄ra
q̄ nō erat fiat. **D**icat fort̄asse aliquis:
Un̄ nouim^o q̄ corde q̄s audiat: **S**;
m̄ta sūt q̄ audient; animū p̄dūt/ ma-
rime si auditores n̄ri r̄ semp̄ laudāt
qd̄ audiūt/ r̄ nūq; qd̄ laudāt sequūt̄
Hac inanē loquēdi gl̄iam p̄dicatoz
egregi^o fugerat/ cū dicebat. **N**ō em̄
sum^o sicut plurimi adulterātes v̄bū
dei: s; ex sinceritate sicut ex deo/ corāz
deo in x̄po loq̄mur. **A**dulterari nā:
q; v̄bū dei est/ aut aliter sc̄ire v̄ illo
q; est: aut ex eo nō spirituales fructus
s; adulterinos fet^o q̄rere laudis hu-
mane. **A**dulter q̄ppe i carnali coitu
nō pl̄s voluptatē q̄rit/ **E**t p̄uersus
q̄s ac vane gl̄ie seruies recte adul-
terari v̄bū dei d̄: q̄a p̄ sacrū eloquiū
nō deo filios gignere/ s; suā scientiā
desiderat oñdere. **Q**uē ei libido gl̄ie

Nota.

ad loquēdū trahit/ voluptati magis
q̄ gnationi opaz imp̄dit. **E**x since-
ritate v̄o loq̄ est/ nil in eloq̄o extra q̄
oportz q̄rere. **S**icut ex deo aut̄ loq̄s
q̄ scit nō se a se h̄se/ s; ex deo accepisse
qd̄ dicit. **L**orā deo v̄o loquit̄/ q̄i oē
qd̄ dicit: nō h̄ianos fauores appetit
s; oipotens dei p̄s̄tie attēdit/ nō suā
s; auctoris gl̄iaz req̄rit. **Q**ui aut̄ scit
qd̄ ex deo accepisse qd̄ dicit/ tū d̄
cēdo p̄piā gl̄iaz q̄rit/ sicut ex deo lo-
quit̄/ s; nō corā deo/ q̄a eū quē cordi
suo nō p̄ponit dū p̄dicat: q̄si absētēz
putat. **S**; facti viri ex deo loquūt̄ r̄
corāz deo/ q̄a r̄ ab eo sc̄iūt habere qd̄
dicūt/ r̄ ip̄m suis sermonibus adesse
iudicem adiutozēq; considerant.

In pastorali capitulo. xlviij.

Ex deo r̄ corā deo loquit̄/ q̄ p̄di-
catiōis v̄bū r̄ q̄a a deo accepit in-
telligūt: r̄ placere p̄ illud deo nō ho-
ib; q̄rūt. **U**n̄ fit vt cū se a primis des-
pici cognoscūt/ suāz dicta vite aus-
diētū nō p̄desse abscondāt q̄te virtu-
t̄ sunt: ne si secretū cordis inuoluerit
fimo plat^o apiat ad inanē gl̄iaz erūt

Q gra dei oia merita n̄ra p̄ (pat.
ueniat. **M**ozaliū lib. xxvij. **C**a. vij.

Induciā talē habem^o ad deū n̄
Quā sufficientes sum^o aliqd̄ co-
gitare a nobis q̄si ex nobis/ s; suffis-
ciētia n̄ra ex deo est. **N**e q̄q; vt dina-
nos gra subsequat̄/ aliqd̄ deo corūli-
m^o. **N**ā si nos deū bñ opando p̄ueni-
m^o/ vbi est q̄ p̄beta ai/ mia ei^o p̄ue-
nter me: **S**i qd̄ nos bone opationis
d̄: n̄ra v̄t eius grām mercamur
v̄t p̄ paulus dicit/ gra salui facti
estis/ p̄ fidē r̄ hoc nō ex vobis/ dei ei
donū ē/ nō ex opib; **S**i nostra dilec-
ctio deū p̄uenit: vbi ē q̄ iōānc̄s apl̄a
d̄: nō q̄a nos dilexerim^o d̄: v̄t q̄m
ip̄e por dilexit nos: **U**bi est qd̄ d̄is

q. Co. iij

ps. xxiij

Ep̄b. 6

Jo. iij

Super epi. ad Cori. II. XCVIII:

Job. xv. p. osee dr. diliga eos sps tanec. Si si ne ei muer nra xute deu sequimur vbi est. quod p euageliu xitas testat

Job. xv. Sine me nihil potestis facere. Ubi est qd ait. Nemo pt venire ad me nisi p q misit me traxerit euz. Ubi qd itez dicit. No vos me elegistis: s; ego elegi vos. Si saltē dona bonoz ope rū xute nra bn cogitādo puenim?

Job. xv. vbi est qd rursū p paulū tā subtiliter dr. Ut ois de se hūane mēti fiducia ab ipa cordis radice succidat cū ait. No q sufficiētes sumus cogitare ali qd a nobis qst a nobis s; sufficiētia nra ex deo est. Neq; igit dēū meriti nris puenim? s; oē bonū qd aspirāte ei grā agim? / z dei ē z nrm. Dei p puenietes grām: nrm p obsequēte liberā volūtate. Si em dei nō est vñ ei in crñū grās agim? Rursū si nrm nō ē: vñ nobis retribuim pnia spām?

Job. xv. Hic nō nobis merito grās agim? / scim? qd ei munere puenimur. Et rursū qd nō merito retributionē qrimus? / scim? qd subiequēte libero arbitrio bona elegimus qd ageremus.

Job. xv. De libertate bene opandi. In pastoralis capitulo. xx. vij. Cap. vij.

Job. xv. Ubi spūs dñi tibi libertas. Qui flagella meruit z pprea inno cent viuūt. si malis facit carere desiderat cēna supplicia pborescāt: neq; in supplicioz timore remaneāt s; ad amoris grām nutrimento caritatē exerceat. Scriptū qppe ē. Perfecta caritas foras mittit timorē. Et rursū scriptū est. No accepistis spm i uirtutē itez in timore: s; spm ad opus filiorum in q clamant? abba pf.

Job. xv. Uñ idē doctor itez dicit. Ubi spūs dñi tibi libertas. Si g adhuc a pua actiōe foumdata pena pbibz / pfecto

formidant? aim nulla spūs libertas tenet. Nā si penā nō meruerit / culpā pculdubio ppetraret. Ignorat itaq; mēs grām libertatē / quā ligat fuit timoris. Bona em p scitipis amāda sūt: z nō penis pcellētibz exequēda. Nā q pprea bona fac: qd to: mēto rū mala meruit / vult non esse qd meruat vt audēter illicita pmittat. Uñ luce clari? pstat qd corā deo innocentia amittit an cur? oculos desiderio Qualitē i aduersitate nos (peccat. habeam? Moral. lib. vj. Ca. ix.

Job. xv. Licet is q foris est nō hō corruū p p tñ is q intus est renouat de die in diē. Curādū magnopē est: vt cū in rebz exterioribz poder doloris afficimur spe ad supna tendam? / qti nō eo mens ad alta pueniat / q nos exterior: pena castigat. Valde ei imposibile ē: vt hec pegrinatiōis nfe tpa sine gemitu euadam? Uñ bn paul? cū tribulatiōes suas discipul? enūceraret / adiūxit. Ipi ei scitis qd in hoc positū sum? S; in eo q caro flagellis afficit mens ad appetēda altiora subleuāt / paulo rursū attestāte q ait. Et licet is q foris est nō hō corruū p tñ is q int? est renouat d die in diē

Job. xv. In dō em mens cuolās ad sūma renouat: vñ caro duri? in ifimis laborat. In hō. s; si qd venit ad. (z atterit

Job. xv. Considerādū est at q ad magna pmtia pueniri non pōt: nisi p magnos labores. Uñ z paul? egregi? pccator dicit. Nō coronabit: nisi q legitis me certauerit. Nulla hō lingua dicere nullusq; intellectus sufficit capere qd p se laborātibz de? pmissit pnia supnc. s; ciuitatis gaudia: choris angeloz interesse cū beatissimis spiritibus glie p ditoris assistere / presentes

Job. xv. i q

ij. Co. iij

ij. Cel. iij

Gregorane exceptiones

vultū dei cernere in circūscriptū lu-
me videre/nullo metu mortis affici.
in corruptionis ppetiue munere letari
Quicūq; igit illic cupit assistere vbi
se spat sine fine gaudere si mentē il-
li^o tantoz delectat magnitudo pmi-
oz nō dēterreat in hoc mūdo certā
Mozaliū lib. rri. ij. (mē laboroz.
Sciēdū est autē q; alta dispēratio
iudicioz dei. idcirco sepe bñ merens
res famulos vel min^o ipedit/vel fla-
gellis pmit/vel qbusdā sup impositis
oneribz grauat/vl laboriosis occupa-
tiōibz/implicat. qā mira potētia pui-
det: q; si qeti ac liberi in trāquillitate
pssisterēt tētatiōes aduersarij ferre nō
valētēs mentē pstrati vulneribz iace-
rēt. **D**ū ḡ foris eos tolerādis vl one-
ribz occupata suscipiēdis intus ten-
tatiōnū iaculis occultat. **N**os q; p-
pe medicinalis est vt sepe feruorem
vulnez in pruriginē cutis trahat/et
plerūq; inde interi^o curat: vñ exteri^o
sauciat. **I**ta nōnūq; diuine dispēsa-
tiōis medicamine agit vt exteriōri-
bz doloribz interni vuln^o adimat/et
sectionibz repellat flagelloz ea q; mē-
tez occupare poterat interior putre-
do vitioz. **E**t tñ sepe dū patētis cul-
pe sibi pccij homines nō sūt: et aut do-
loribz cruciant/aut laboribz depmū-
tur/circa iustū et omnipotētem iudi-
cē in qrelā pssiliūt: scz minus intuen-
tes ptra q; forte aduersariū bellū ge-
rūt. **C**uius si vires intolerabiles sol-
licite attēderent/nequaq; de his que
exteri^o tolerēt murmurant. **S**z ideo
vident nobis graua/qa bella occul-
ti aduersarij nolunt pēfere grauior-
ra. **A** q; b; plerūq; bellis/vt diximus
dū flagellamur defēdimur: dum fla-
gellamur occultamur. **C**aro em̄ no-
stra p̄iusq; resurrectionis incorruptio-
ne solidet/ si nullo merore afficit in
tētatiōibz effrenat/ **Q**uis autē nesciat
q; multo sit melius ardere flāma fer-
bū/ q; flāma vitioz. **E**t tñ cū febre
corripimur/qa vitioz estū q; nos oc-
cupare poterat p̄siderare negligunt^o
d̄ p̄cussioe murmuramus. **Q**uis ne-
sciat q; multo sit melius duris in ser-
uicio hoibz subijci q; blāstentibz de-
montaciā spiritibz subdit. **E**t tñ cum
alto dei iudicio p̄ditionis bñane at-
terimur iugo/ in qrelā p̄silium nimi-
rū qa minus attēdim^o. q; si nos nul-
la p̄ditio seruitutis opprimeret fortis
se mēs nostra mltis iniquitatibz per-
libera deseruiret. **I**deo igit hec q; to-
leram^o graua credim^o. q; nā hostis
callidi bella q; sint circa nos dura et
intolerabilia nō videmus. **N**ō em̄
nīse p̄odus omne vilesceret/ si ea q; se
poterāt opprimere occulti aduersarij
bella pēfaret. **Q**uid em̄ si oīs deus
onera q; parimur subleuet/ sed tñ sua
nobis adiuro: ita subtrahat: et in bo-
stis antiq; temptamēta nos derelin-
quat. **S**euicēte tāto hoste q; ibim^o/ si
nullis auctoris nostri defēsiōibus
pregamur. **C**ū ḡ deo corripiēte dur-
ra flagella vel labores toleramus/ vt
equanimiter ferentes nequaq; in vi-
tio murmuratiōis excedam^o hostes
nīm ad memoriā reuocare debem^o.
et durū nō estimabim^o omne qd; pas-
timur: durz externis cruciatibus ab-
interna passione liberamur.
De timore passionis vel desiderio
Mozaliū libro. xij. **C**apitulum. i.
Nolum^o et polari si sup̄ciliari.
Nō em̄ forte quisq; p̄dicato: certa-
mē sibi passiois p̄inquare p̄siderat:
gloriosi certaminis subire piculum.

Super epi. ad Corin. II. XCIX.

vult z tñ trepidat/qm̄ in morte cōsis-
derat qđ tolerās pauca/z in fructu
mortis aspicit qđ appetens q̄rat. **U**
deam⁹ paulū quomō amet qđ refu-
git: quomō refugiat qđ amat. **A**ut ei
desideriū hñs dissolui z cū xpo esse
Et mihi viuere xps ē/z mori lucrū.
Et tñ dicit qđ sum⁹ in hoc habitacu-
lo ingemiscimus grauati eo qđ nolu-
mus expoliari/sz supuestiri/vt absor-
beat: qđ mortale est a vita. **E**cce et
mori desiderat: z tñ expoliari carne
formidat. **C**ur hoc? **D**i si victoria in-
p̄petuū letificat ip̄m nihilomin⁹ ad-
presens pena p̄turbat: z quīs amor
subsequens vicit munericis/tāgit tñ
animū nō sine merore pulsus dolo-
ris. **S**icut em̄ vir fortis cū vicino iaz
belli certamine armis accingit: pal-
pitat z festinat. tremat z seuit q̄si pa-
ueri p̄ pallorē cernit/sz p̄ iram vehe-
mēte: viget/ita vir sc̄tus cū p̄pinq̄re
passioni se aspicit/z nature sue infir-
mitate p̄cutit/z sue spei soliditate ro-
borat. z de vicina morte trepidat/et
tñ qđ moriēdo verius viuat exultat.
Ad regnū q̄ppe nō pōt nisi morte in-
terposita trāsire/z idcirco gaudens
metuit/z metuens gaudet/q̄a scit qđ
ad brauiū q̄ct non pueniat/nisi hoc
quod interiacet cū labore trāscedat.

Qualr electi in hac vita deum vi-
dere possūt. **M**oralū li. iij. **Ca. xj.**

Ut absorbeat qđ mortale est a
vita. **E**lecti dei quātalibz cho-
ruscatione opis fulgeāt quātolibet se-
igne p̄pūctōis accēdant nimiz con-
stat/q̄a dū corruptibili adhuc carne
grauati sūt/crñū lumē sicut est vide-
re nequaq̄ possūt. **S**epe at ita mēs
eoz accēdit: vt quīs in carne sit po-
sita in deū tñ om̄i subigata carnali

cogitatione rapiat. **N**ec tñ deū sicut
aspicit: q̄a nimiz hāc sicut dictū ē in
carne corruptibili pōd⁹ p̄me dānati
onis p̄mit. **S**epe ita vt est absorberet
desiderat/vt eternā vitā si possit fieri
sine interuētū corpore mortis artin-
gat. **U**n paul⁹ cū ardentē internā lus-
cē q̄reret: sz tñ vtcūq; mortis exterioris
dāna formidaret/ait. **Q**uid sum⁹
in hoc habitaculo ingemiscim⁹ gra-
uati eo qđ nolum⁹ expoliari/sz supue-
stiri vt absorbeat quod mortale est a
vita. **S**acti igit viri videre lumē ve-
rū appetūt: si peccat etiā cū corpore
illud attingere lucis intime secretuz
volūt: sz q̄tolibz ardore intētiōis ex-
siliāt. adhuc antiq̄ nox videlicz p̄sens
suis p̄mi parentis ad culpā grauati/et
corruptibiles hui⁹ carnis oculos q̄s
hostis callid⁹ ad p̄cupiscētiā aperuit
iust⁹ iuder a cōstitū infm̄i sui fulgor

Moralū li. xvj. **D**e (ris p̄mit-
arra eterne p̄missionis. **Cap. xij.**

Qui aut efficit nos in hoc ip̄m
ode⁹ qđ dedit nobis pign⁹ spūs
In scriptura sacra aliqñ donū sacri
spūs pign⁹ appellat/q̄a p̄ hoc ad inte-
rioris spei certitudinē aia n̄ra robo-
rat. **S**ñ ḡ p̄ paulū dicit qđ dedit nobis
pign⁹ spūs. **A**d h̄ em̄ pignus accepti
m⁹ vt d̄ p̄missiōe qđ nobis sit certituz

Moralū li. xvij. (dinē teneam⁹
De exilibz celestis p̄rie **Cap. xij.**

Olim sum⁹ in corpore pegrinas
mur a dño. **P**egrin⁹ est po-
pul⁹ oim̄ numerus electoz qđ hāc vi-
tā q̄ddā sibi exiliū deputātes: ad sup-
nā p̄tiaz tota cordis itētiōe suspirāt
d̄ q̄b paul⁹ dicit. **C**ōfite⁹ q̄a pegrini
z hospites sūt sup̄ terrā. **Q**ui ei bec
dicūt significāt se patriam inq̄re.
Hāc pegrinatione isdē q̄q; apls toz

Gregoriane exceptiones

Philip.)
Ibidem.

h. Co. v.

Gal. v.

lerabat cū diceret. Dū sum⁹ in corpe
pegrinamur a dño/p fidē em̄ ambu
lam⁹ nō p spēm. Huius pegrinatio
nis erūnas satagebat euadere cū di
cebat. Desideriuz bñs dissolu⁹ z esse
cū xp̄o. Et rursuz: mibi uiuere xp̄s
est z mori lucrum.

De nouitate hōe puerfatiōis. In
homelia. x. sup. Ezechielē. Ca. xiiij.

Uetera trāserūt z facta sūt no
ua. Sepe vidim⁹ q̄sdā ad vo
cē pdicatiōis q̄si ex puerfatiōe cōpū
ctos/habitū non aim mutasse/ita vt
religiōsā vestē sumerēt: sed ante acta
uita nō calcarēt. lucra mūdi p̄sentē
inbiarēt q̄rere/ z de solo exteri⁹ habi
tu quē sūperūt sactitatē fiduciā hab
bere. Quibz qd aliud dicēdū est nisi
hoc qd magister egregi⁹ q̄busdāz le
gis exteriōra seruātibz loquit⁹ dicēs
Qui in xp̄o iesu neqz circūcisio aliqd
ualet neqz p̄pitiū/ s; noua creatura.

Non em̄ magni est meriti/ si qd foris
erga nos agat in corpore: s; magno
perep̄sandū est qd agat in mente.

Nā p̄sentē mūdūz desp̄icere/ trāsitō
ria nō amare/ mētē medullit⁹ in hu
militate deo z primo sternere/ cōtra
illatas p̄uincias patientiā fuare/ z
custodita patientia malicie dolorē a
corde repellere/ egenis p̄ua tribue
re/ aliena mime abire/ amicu in deo
diligere/ p̄p̄ deū z eos q̄ sūt inimici
amare/ d̄ afflictione primi lugere/ de
morte ei⁹ q̄ inimic⁹ est non exultare.
hec est noua creatura quā idē magi
ster gentiū ap̄d alios discipulos vigi
lanti oculo req̄rit dicens. Si q̄ igit in
xp̄o noua creatura vetera trāserūt
z facta sūt noua. Ad veterē q̄ppe bo
minē p̄tinet mūdū diligere/ trāsitō
ria ex p̄cupisctia amare/ mētē in su

pbā erigere/ paciētā nō b̄ferre/ lino
re malicie de primi lesione cogitare:
sua indigētibz nō dare: atqz ad mult
tiplicāda aliena q̄rere/ nullū pure p̄
pter deū diligere: inimicitias inimi
cis reddere: d̄ afflictioe primi gaude
re. Cūcta hec vetusti sūt hois: q̄ vs
deliez d̄ radice trahim⁹ corruptiōis.
S; q̄ iā ista exsuperat: z ad p̄cepta
dñica mētēz in benignitate p̄mutat
d̄ h̄ recte d̄: q̄a vetera trāserūt/ z ces
se facta sūt noua. Tūc q̄ in n̄ris mē
tibz noua sūt: cū a vobis vetusti ho

De humili (minus vicia trāserūt.
tate satisfactiōis. In home. sup. Si
qs vult post me venire. Cap. xv.

Obscram⁹ p̄ xp̄o/ recōciliamē
ni deo. Si cōtingat vt fortasse
cū primo iurgiu habeam⁹: satisfice
re p̄ores erubescim⁹. Cor q̄ppe car
nale dū hu⁹ vite gl̄iam q̄rit/ hūilita
tē respuit. Et plerūqz ip̄e hō q̄ irasci
tur discordati sibi recōciliari appetit
s; ad satisfactiōē ire p̄or erubescit.
P̄sēm⁹ facta vitatē: vt videam⁹ q̄
iaceāt n̄re p̄auitatē actiōes. Si em̄
mēbra sūmi capis sum⁹/ euz imitari
cui cōnectimur debem⁹. Quid nāqz
ad exēplū eruditōis n̄re pau⁹ egre
gi⁹ pdicator dicit. P̄o xp̄o legatione
fūgimur: nāqz d̄ exhortate p̄ nos. Ob
secramus p̄ xp̄o recōciliamini deo.
Ecce inter nos z deū discordiā pec
cādo fecim⁹/ z tū ad nos de⁹ suos le
gatos p̄or misit vt nos ip̄i q̄ peccau
im⁹ ad pacē d̄i rogati veniam⁹. Erub
escat q̄ hūana supbia/ sūdāz q̄sqz
si nō satisfactat p̄or primo: q̄n p̄ cul
pā n̄ram vt ei recōciliari debeam⁹/ z
ip̄e q̄ offēsus est legat⁹ inueniētibz

Moralū lib. xxiij. (obsecror de.
De laude z detractiōe. Cap. xviij.

Super epi. ad Corin. II. C.

Co. vi. **Q**uod gloria et ignobilitate: Scie-
 du est / q̄a ne imoderatē laudib⁹
 eruamur / plerūq; miro rectoris no-
 stri moderamine etiā lacerari detra-
 ctōib⁹ p̄mittimur: vt cū nos vox lau-
 dārl̄ eleuat / lingua detrahēt / hū illet.
 qm̄ r̄ arbor sepe q̄ vnus vēti ipulſu
 ita ipellit / vt pene tā crui posse videa-
 tur alter⁹ a diuerso veniet / statū eri-
 git. r̄ q̄ inflexionez hac er̄ pte p̄ulit /
 ab alia ad statū redit. Cū r̄ arbor il-
 la alte radicata q̄si in ventos aduer-
 sates fixa steterat que dicebat. Per
 gliam r̄ ignobilitatē: p̄ infamā r̄ bo-
 nā famā

Co. vi. **Q**ua de cā iusti laudē sue p̄dica-
 tiōis exaltāt. Mof. li. xxvij. Ca. xvij.
Co. vi. **O** s̄ n̄m̄ patet ad vos o corin-
 thij. Cū ab infirmis auditori-
 bus se intelligi nō posse aspiciūt. solent
 plerūq; etiā iusti laudare bona q̄ d̄
 cū: nō q̄ ipi suis laudib⁹ inbiēt / s; q̄
 suos auditores ad audiēdi sollicitu-
 dinē accēdāt: vt dū cor̄ voce p̄ferū-
 tur ab illoz cor̄dib⁹ ardētiori affectu
 rapiamur. Cū paul⁹ cū mira corin-
 thijs r̄ m̄lta dixiss; adiūrit. **Os n̄m̄**
patz ad vos o corinthij / cor̄ n̄m̄ di-
latatū est. Cū igit̄ facti doctores lau-
dē p̄dicationis exaltāt q̄si manu vocē
ab imis cogitationib⁹ corda audien-
tū leuāt / vt excussa volocitē dicens se-
quētib⁹ velut in itinere occurrant: r̄
tāto ea intelligentia amplexu p̄strin-
gāt / q̄to illa r̄ q̄si p̄uulſq; cernerent
in voce laudantis amauerant.

Co. vi. **Q**uod cū magna hilaritate suscepi de-
 beat p̄dicationis v̄bum. Cap. xvij.

Co. vi. **N**ōn agustamini in nobis. De
 bēt audiētes v̄ba p̄dicationis
 in amplo suscipere gremio caritatis
 Doctorū nāq; spaciosus ad manēdū

loc⁹ d̄z eē i cor̄d̄ auditoris / latitudo
 bonitatis / vñ q̄busdā a paulo d̄r. **Cap**
pire nos .nemine lesim⁹: n̄cmine cor-
rupim⁹ / nō agustamini in nob⁹ / agu-
stamini s̄t in viscerib⁹ v̄ris. Ac si eis
apte diceret. Ad suscipiēdā doctri-
nā spaciosū mēt⁹ locus facite / sed ad
cogitāda carnalia angustī remanete

Co. vi. **Q**uod iusti plus aduersa q̄ p̄sp̄era
 appetūt. Moralium lib. xxij. Ca. xix.

Co. vi. **Q**uod cum venissemus macedonias /
 nullā req̄ez habuit caro nostra. ij. Co. vij
 Tur deo bñ subdit⁹ sic aduersis nō
 frangit̄ sicut nec p̄sp̄eris eleuat⁹ / qm̄
 aduersa n̄ deiciūt que p̄sp̄era nulla
 corūpūt. Plerūq; r̄o q̄a exerceri se
 vult⁹ p̄ritiōis sue laborib⁹ nouit ad-
 uersis hylarescit / q̄ dū p̄stanter p̄ ve-
 ritate patit̄ augeri sibi virtut⁹ meris-
 ta letat. **Hinc est q̄ tūc legimus apo-**
stolos exultasse / cū illos p̄ xp̄o p̄ngit
flagella tolerasse: sicut scriptum est.

Co. vi. **I**bat gaudētes a cōspectu concilij /
 qm̄ digni habitu sūt p̄ nomine Jesu
 cōtumeliā pati. **Hinc Paul⁹ cū dus-**
ris in macedonia fuiss; p̄secutionib⁹
pressus / in eo q̄ se afflictum insinuat
etiā iocū datum d̄monstrat dicens.

Co. vi. **N**ā cuz venissemus macedoniā: nul-
 lā requiē habuit caro n̄ra. **Ac si apte**
diceret. Quia spūs requiē habuit
dū p̄ p̄fectū aie p̄secutionuz suppliz

Co. vi. **Q**ualit̄ iusti p̄ (cia caro tolerauit
 diuersa tribulationū gn̄a se p̄parāt.
Moralium libro. iij. Cap. xx.

Co. vi. **Q**uod quis p̄ uigne / intus timores. ij. cor. vij

Co. vi. **S**ācti viri tribulationuz bello
 dep̄hensi cū vno codēq; tpe alios fu-
 rantes atq; alios suadentes scrūt / il-
 lis opponunt scutum patientie istis
 intorquent iacula doctrine / peruersa
 suadentes: intus sapiēt̄ edocēt

Gregoriane exceptiones Super

h. Lo. xi.

z foris fortiter aduersa inferetes cō-
ternūt. hos docetes corrigūt/ illos
tolerātes p̄munt: insurgētes hostes
patiēdo despiciūt: infirmantes v̄o ci-
nes cōpatiēdo ad salutē reducūt. **U-**
deam⁹ castroz dei militē/ p̄tra vtra-
q; preliantē ait. **Fors** pugne/ int⁹ ti-
mores. **Enumerat** bella q̄ extrinsec⁹
tolerat dicēs. **Periculis** fluminū: pe-
riculis latronū: periculis ex genere:
periculis ex gentib; periculis in ciui-
tate: periculis in solitudine: periculis
in mari: periculis in falsis fr̄ib;. **In**
hoc autē bello que cōtra aduersariū
spicula intorqueat/ adiūgit. **In** labo-
re z erumna/ in vigilijs multis/ in fa-
me z siti/ in ieiunijs mult; / in frigore
z nuditate. **Sed** inter tot certamina
dephensus dicat. quāto vigiliāz mu-
nimine etiā castra custodiat. nā pro-
tinus adiūgit. **Prieter** illa que extrin-
secus sunt/ instātia mea quotidiana
solicitudo omnīū ceclesiāz. **Ecce** in
se bella fortiter suscipit: z tuendis se
proximis misericordie impēdit. nar-
rat mala que patit/ subiūgit bona q̄
impartit. **Pensem⁹** ergo cuius labo-
ris sit vno eodēq; tēpore foris aduer-
sa tolerare/ int⁹ infirma sustinere. **Fo-**
ris pugnas patit: q̄a verberib; scin-
ditur/ cathenis ligat. **Intus** metum
tolerat: q̄a passiōē suā nō sibi/ sed di-
scipulis suis obesse formidat. **Uñ** et
isdēz scribit dicēs. **Nemo** moueat in
tribulatiōib; istis: ipsi em̄ scitis q̄ in
hoc positi sum⁹. **Alioz;** q̄ppe casus
in p̄p̄ta passiōe metuebat nedū ip̄m
discipuli afflictuz; pro fide verberib;
agnoscerēt fideles se p̄fiteri recusarēt.
Dimmēse charitatis viscera. **Despi-**
cit qd̄ ipse patit: z curat ne qd̄ p̄aue-
stiasionis in corde discipuli patiant;

1. Thes. iij

In se p̄ternit vulnera corporis: z in
alijs medet vulnera cordis. **Habent**
quippe hoc iusti p̄rium/ vt in dolore
positi tribulatiōis sue/ curā non dese-
rant vtilitatis aliene. **Et** cū de se ad-
uersa patiētes dolēt/ alijs necessaria
docetes p̄udent. **Valde** autē mino-
ris est laboris/ aut docere cū nihil to-
leas/ aut tolerare cum nihil doces.
Uñ sancti viri ad vtraq; se solleter
ostēdūt/ z cū in tribulatiōib; fortasse
feriunt: sic exteriōra bella suscipiunt
vt sollicite cogitent ne proximoz in-
teriora lacerentur.

De virtute cōpassionis in beneficij
dato. **Moralium** libro. xx. **Et** in pasto-
rali. caplo. xliij. **Cap. xx.**

Non vt alijs sit remissio/ vobis
autē tribulatio. **Scire** necesse
est/ q̄a ille p̄fecte tribuit qui cū eo qd̄
afflicto porrigit/ afflicti q̄q; in se ani-
mū sumit: vt pus in se dolētis passi-
onem trāstret/ z tūc p̄tra dolōre illi⁹
per ministeriū cōcurrat. **Nā** sepe lar-
gitorē muneris rez facit abūdantia/
z nō virt⁹ cōpassionis. **Qui** em̄ affli-
cto p̄fecte cōpatit/ plerūq; z h̄ indigē-
ti tribuit: in q̄ ip̄e q̄ dederit angustas-
tur. **Et** tūc est plena cordis n̄i com-
passio: cum malū inopie pro p̄mo
suscipe nō metum⁹ vt illū a passio-
ne liberem⁹. **Quā** videlicet pietas/ for-
maz mediator dei z hoim nobis de-
dit: q̄ cū posset nobis etiā nō moriens
do cōcurrere: subuenire tñ hoibus
moriedo voluit: q̄a nos videlz min⁹
amasset/ nisi z vulnera n̄a suscepissz.
nec vim nobis sue dilectiōis ostēdes-
ret/ nisi hoc qd̄ a nobis toleret ad tē-
pus ipse sustineret. **Passibiles** q̄ppe
mortalesq; nos repperit/ z q̄ nos cre-
stere fecit ex nihilo/ reuocare videlicet

h. Lo. xi.

Nota

epi. pau. ad Corin. ii. CI.

etiā sine sua morte potuisset a passio-
ne. Sed ut quāta est virtus cōpassio-
nis ostenderet fieri p nobis dignat⁹
est qd esse nos voluit: vt in semetipso
temporaliter mortē suscipere quā a no-
bis in ppetuum fugaret. An nō in di-
uinitatis sue diuinitis nobis inuisibilis
lis permanēs/miris nō potuit virtu-
tibus ditare: Sed vt ad internas diuini-
tatis rediret homo/foris apparere di-
gnatus est paup de⁹. An et p̄dicator
egregius vt ad largitatis grām visce-
ra nre compassionis accēderet/dixit.

¶ Scitis grāz dñi nostri Jesu christi:
quonia ppter vos egen⁹ fact⁹ est cū
cēt diues. Qui sic etiā dicit. Nō vt alijs
sit remissio vobis autē tribulatio/ sed
ex eq̄litate in p̄senti tpe/ vestra abun-
dantia illoz inopiā suppleat: vt et il-
lorum abūdantia vestre inopie sit sup-
plementū. Nec pculdubio cōdescen-
dēdo infirmis intulit: ne plurima p̄-
bentes et ipsi postmodū inopiā mini-
me tolerātes ad impatientiā erūpāt.
¶ Cum etiā dātis mens ferre inopiam
nescit: si multa sibi subtrahit/ occasio-
nes p̄tra se impatiētie exquirat. Pu-
quippe p̄parand⁹ est patiētie anim⁹:
et tūc aut multa sunt/ aut cūcta largi-
enda: meduz min⁹ equanimi inopia
irruens fert: et p̄missa largitatis mers-
ces pereat: et adhuc mentē deterius
murmuratio subsequēs p̄dat. Qui
busdaz etiā inopiā ferre nō valentibus
tolerabil⁹ est minus tribuere q̄ post
largitatē suā ex inopie angustia mur-
murare. Nā vt ad magna largienda
audiētiū mentes accēderet/ paulo
post intulit dicēs. Nec atē dico. Qui
parce seminat/ parce et metet. Plus
autē nonnunq̄ esse dicim⁹ cōpati ex
tōrde q̄ dare: q̄a q̄squis indigētī p̄se

cte cōpatit⁹ min⁹ estimat om̄e qd dat
¶ Nisi etiā dantis manū bona volūtas
vinceret/ isdem p̄dicator egregius di-
scipulis nō dixisset. Qui nō soluz fa-
cere/ sed et velle cepistis ab anno pri-
ore. Facile q̄ppe est in bono ope obce-
dere etiā nolentē. sed hec magna in di-
scipulis virt⁹ extiterat eos bonū qd
illis p̄ceptū est et an voluisse. Idcirco
autē pl⁹ cōpassionē q̄ datū dicim⁹: qz
rē quālibet plerūqz dat etiā q nō cō-
patit⁹: nunq̄ autē qui se compatit⁹ qd
necessariū primo p̄spicit negat.

De cōtemptu bono: um. No-
lium libro. x.

¶ Pistole graues sūt: p̄sencia et
corpis infirma. Sciendū est q
iustus quisqz aut temporalē glām nō
habere: aut hāc sub semetipso frāgit si
habz: vt honori suo liber emineat: ne
ei victus delectatiōe succūbat. Hinc
est etiā q ille p̄dicator egregius an hu-
manos oculos aplatus sui glām hu-
miliauerat/ q dicebat. Nō vsi sumus
hac p̄tate cū possimus oneri esse vt
christi apli: sed facti sum⁹ paruuli in
medio vestrū. Inde nimiz apud au-
ditores suos p̄temp⁹ habebat: cū di-
cebat. Pistole graues sunt et fortes:
p̄sencia et corpis infirma et fmo cō-
tēptibilis. Quē etiā talia dicere posse
se cognouerāt/ secuz cōmunī viuere
nō posse indicabāt. Cūqz eūz humi-
lem viuēdo cernerēt/ et altū sermone
p̄sarēt: sua eos elatio p̄pulis: vt quē
per sc̄pta tenuerāt/ per p̄sencie verba
despicerēt. Paul⁹ igit vnde magiste-
riū humilitatē exhibuit/ inde a rudi-
bus discipulis supbie p̄tumelias res-
cepit. Horrēdo etiā modo lāguor sus-
perbiētū vnde detumescere debuit
exercuit dū mens elata carnaliū hoc

ij. Corin.
viii.

ij. Cor. x.

j. Co. ix.

Super episto. ad Corin. II. CII.

de eius vita desperasset: Quis nō in-
 cassum laborasse se diceret: quis nō
 ab eius exhortatione obmutesceret:
 quē in semetipm pumū ferre fructū
 boni opis nō videret: Sed Paulus
 per mansuetudinē in virtutū vertice
 solidat⁹ pstitit/pdicavit/dilerit: et bo-
 num qd cepit explevit: atq; portado
 et pstitēdo discipuloꝝ corda ad mise-
 ricordia pducit. nā eoz pfectū post-
 modū scire se indicās: in eadem epla
 scribit. De ministerio qd fit sancti ex
 abundantia est mihi scribere vobis.
 Scio em̄ pōptū qd fit vīm p quo de
 vobis glorioꝝ apd macedonas: qm̄
 achata parata est ab anno pōre: et ve-
 stra emulatio puocauit plimos. De
 quib⁹ rursus ait. Qui non facere sed
 velle cepistis ab anno pōre. In qbus
 nō tā opa q̄ pia recerebat in eis
 proculdubio plus laudat piavota q̄
 opa. Notādū tñ est: qz hz impropiuz
 hec ipa p̄solatio cū dī: ab anno pōre.
 Bonū quidez sed tarde fecerāt. atq;
 ideo h̄ m̄gr nō sine rephensione lau-
 dabat. Medic⁹ q̄ppe est/vulneri me-
 dicamentū pponit: qd z ea q̄ purga-
 ta sūt refouet/ z ea q̄ putrida inueni-
 untur mordet. S; hec tolerādo atq;
 pdicādo explevit qd cepit: z mire lon-
 ganimitatis v̄tus ad viscera miseri-
 cordie discipuloꝝ duricia emolluit.

Moralū libro. xxxij. De callida
 verlutia inimici. Ca. xxxij.

¶ Ipe em̄ satbanas trāffigurat se
 in angelū lucis. Aliter antiqu⁹
 hostis religiosas hominū mētes: ali-
 ter vō huic mūdo deditas tentat. nā
 prauis mala que desiderāt apre obij-
 cit: bonis autē latēter insidiās sub spe-
 cie sanctitatis illudit. Illis velut sa-
 miliario suis iniquū se manifest⁹ in-

sinuat/istis vero velut extraneis cu-
 iusdaz quasi honestatis p̄terru se pal-
 liat: vt mala q̄ eis publice non valet
 tecta bone actionis velamine subin-
 tromitat. Cū z mēbra ei⁹ sepe cum
 aperta nequicia nō pnt nocere/ bone
 actiōis habitū sumūt: z praua q̄dem
 exhibēt opere/ s; sancta mētrunt spe-
 cie. Iniq̄ em̄ si apre mali essent/ a bo-
 nis recipi minime possent: s; sumūt
 aliqd de visione bonoz. vt dum boni
 viri recipiūt in eis specie quā amāt:
 permixtū etiā sumāt virus qd vitāt.
 Cū quosdaz Paulus apls intuens
 sub pdicatiōis velamine ventris stu-
 dio defuictes ait. Ipe em̄ satbanas
 trāffigurat se in angelū lucis. Quid
 ergo mir⁹ si ministri ei⁹ trāffigurent
 velut ministri iusticie: Hanc transfi-
 gurationē Josue timuit qm̄ videns
 angelū cui⁹ esset partis/inquisiuit di-
 cens. Noster es/ an aduersarioꝝ me-
 or ipō quo se suspectuz cognosceret/
 ab illusione resiliere.

Qua intētiōe sancti viri opa sua
 cōmendent. Moralū libro. xix. Et
 in homelia. ix. sup Ezech. Ca. xxv.

¶ Ministri cūstis sunt z ego. Iusti
 atq; pfecti gloriā laudis fugi-
 entes z aniaz lucra querētes; aliqui
 v̄tutes suas pdicāt: bona q̄ diuinit⁹
 acceperūt narrāt: nō vt ipsi apud ho-
 mines ostensione sua pficiant/ sed vt
 eos quib⁹ predicant exemplo suo ad
 vitam trabāt. Cū Paulus apostol⁹
 quoniēs fustib⁹ cesus: quoniēs lapida-
 tus: quoniēs naufragiū pertulit: q̄ns
 ta p veritate sustinuit/ qz ad tertiū ce-
 lum raptus: qz in paradisuꝝ ductus
 sit eoz v̄tibus narrat vt eoz sensum a
 falsis pdicatoribus auertat: z duꝝ se

Nota

Josue. v.

ij. Co. xi.

Gregorianae exceptiones.

innotesceret quibus esset illi eis vilesceret quod ab eis cognouerat inique venerari. Eisdem igitur corinthiis honorem fugiens dicit. Non enim nosmetipsos predicam⁹ / sed Iesum christum dominum / nos autem seruos vestros per Iesum christum. Quos tamen videns falsorum apostolorum persuasione a fidei tramite deuiar: eis se summo opere quantum esset venerandus ostendit dicens. In quo quod quod audet: in insipientia dico: audio et ego. Hebrei sunt et ego. Israelite sunt et ego. Semen abrahe sunt et ego. Ministri christi sunt et ego. Ut minus sapiens dico plus ego. Quibus etiam subiungit / quod et quod tertium celi secreta patuerunt / quod raptus etiam archana paradisi penetravit. Ecce honorem fugiens / seruum se discipulorum predicat: ecce honorem per utilitate audientium querens / falsis apostolis vite meritum supponit. Egit quippe doctor egregius / ut dum ipse qualis esset agnosceret / et vita et lingua male predicantibus eius comparatione vilesceret. Illos videlicet commendaret si se abscederet. Cumque se non ostenderet error locum dedisset. Viro igitur modo et humilitatis exhibens gratiam / et utilitatem querit incrementa / ut et seruum se discipulis predicet / et aduersariis potior demonstrat. Ostendit discipulis quod humilitatis acceperit ostendit aduersariis quod sublimitatis. Innotescit contra aduersarios quod haberet ex munere / innotescit discipulis quod illis apud se maneat in cogitatione. Sancti ergo viri cum coguntur bona narrare que faciunt / non elationi sed utilitati seruiunt.

Quanta discretione debeamus aduersis aliquando obuiare / aliquando vero declinare. Moralium libro. xxxj.

Capitulum. xxxvj.

Damasci propositus gentis arethe regis. Si ad eterne vite desiderium nisi animus exarsit: si iam verum lumen intrinsicus respicit: si se in flamma sancti seruis accendit: in quantum locus admittit: in quantum causa exigit: debemus pro deo sensu iusticie nosmetipsos obicere et pueris ad iniusta erumpentibus etiam cum ab eis non querimus obuiare. Nam cum iusticia quam nos amamus in alijs ferunt nos nihilominus sua percussione perfodiunt: etiam si venerari videantur. In tueri libet quantum paulum seruis accendit: quoniam cum ephesi ad irrumperdas theatrum turbas zeli flamma rapiebat. Scriptum quippe est. Repleti sunt ira: et exclamauerunt dicentes. Magna diuina ephesiorum. Et impleta est ciuitas confusione: et impetum fecerunt uno animo in theatrum raptum gaito et aristarco comitibus pauli. Et quod mor subdit. Paulo autem volente intrare in populum non permiserunt discipuli: quodam autem de asiaticis principibus qui erant amici eius miserunt ad eum rogantes ne se daret in theatrum. In quibus profecto verbis agnoscamus quod impetu contra cunctos aduersarios irrueret nisi cum per amicos et discipulos caritatis freno tenuisset. Sed si obuiare hostibus / si viro pugnam petere / si nosmetipsos semper relinquere in cursum nostri seruis debemus. quod est quod idem predicator egregius de semetipso fateatur dicens. Damasci propositus gentis arethe regis custodiebat ciuitatem damascenorum ut me apprehenderet: et per fenestram in spem ta dimissus sum per murum: et sic effugi manus eius. Quid est quod modo sponte cunctos armatorum impetum: et modo se ab armatis hostibus quasi trepidum abscedit: nisi hoc quod necesse est ut in eius artificiosa fraude discat

Ubi;

Act. xij.

Super episto. ad Corin. II. CIII.

mus aduersarioꝝ pugnā / r pstanter
aliqui appetere / r prudēter aliqui decli
nare. Necessē quippe est vt per omne qd
agim⁹ in mētis trunina positū hinc
pōd⁹ illinc fructū nostri laboris est
mem⁹. Et cū pond⁹ fructū superat
laborē qsqz in morte declinat: dūmo
do se in alijs exerceat in qbo lucro fru
ctū pond⁹ laboris vincat. **Cum** qd
subsequēti qnitate fructū mēsurā
laboris aut equat. aut vincit. labor
nō sine graui culpa declinat. **Cū** p
dicator scilicet cū Damasci valde ob
stinatas mētis psequentiū cerneret
eoz voluit aduersitari cōfigere: qd r
semetipm quē pfuturū multē noues
rar vidit posse deficere: r aut nullis
felle aut paucis pdesse. **Scessum**
igit a certamine petiit: r pgnaturū
felici⁹ ad alia se bella fuauit. **Nō** em̄
loco virtus / sed locus virtuti defuit. r
idcirco fortissim⁹ miles ab obsidiōis
angustia certamis capū qsiuit. **Ubi**
qo subigāda regi pꝛio mltā aduer
sarioꝝ colla pꝛerit / subire belluz vel
cū mortenō nimit: sicut ipse cū hie
rosolymā pgeret: eūqz discipuli pas
sione illi p pꝛetia pscita pbiberēt /
sibimetipsi attestat dicēs. **Ego** nō so
lum alligari / sed r mori in hierlīm pa
rar sum p noie dñi iesu. **Neqz** enim
facio aiaz meā pꝛiosiorē qz me. **Qui**
igit hic hostiles cuneos etiā pscita
passione sua impertire petiit: illic de
dispēsatiōe fuisse edocuit. **Qua** in re
pēsandum est: qz ille labores quosdā
per dispēsationis iudiciū laudabilē
declinat: q p deo maiores alios for
titer tolerat. **Nā** sepe ab hominibz ti
mor debilis cauta dispēsatio vocat.
r quasi prudēter impetū declinasse
se afferūt: cū sugētes turpiter in ter

ga ferunt. vnde necesse est vt in cau
sa dei cū res dispēsationis agit / mes
tus cordis subtilissima libratione pen
set: ne p infirmitatē timor subrepat
r sese per dispēsatiōis imaginē rōnē
singat: ne culpa se prudētā nominet
tamqz nec ad pniām anim⁹ redeat:
quādo hoc qd inique pꝛerit virtus
tem vocat. **Restat** igit vt in dubijs
quisqz depꝛesus cū sibi qibet aduer
sitas iminet / pꝛus intra semetipm q
formidinē r pꝛipitationē pugnet: q
tinus nec formidolose se subtrahat /
nec pꝛipitater opponat. **Valde** enim
pꝛiceps est qui se semp aduersis obij
cit: r valde pauid⁹ qui semp abscondit.
Sed bec meli⁹ in bellis spūalibz dis
scim⁹ / si formā exercitiū a corporalibus
bellis traham⁹. **Neqz** em̄ ille dur sa
piens est q q cuneos hostiles exercis
tū pꝛiceps admouet: neqz ille dur for
tis q semp hūc ab hostis facie cauē
do subducit. **Scire** namqz dur debz
modo ab hostili impetu exercitiū cau
te subtrahere / modo hostē circūfusis
cornibz coartare. **Qd** nimiz sollicite
pfecti pꝛdicatores exhibent: cū modo
psecutiōis rabiem declinātes noue
runt sapiēter / sed nō eneruiter cedes
re. modo vero psecutiōis impetuz
pꝛemnentes / nouerunt ei fortiter sed
non pꝛipitanter obuiare.

De fugienda gloria. In moralibz.
libro. xvij. **Capitulū. xxvij.**
Darco aut ne qd me existimet su
pra id qd videt in me. **Omnes** q
veraciter sancti sunt: non solū gloriā
supra modū suū omniū nō appetūt
sed etiā hoc ipm videri refugiūt qd
esse meruerūt. **Cū** ille pꝛdicator egres
sus veritatis pꝛa pꝛeudo loquens
apostolos: dū virtutes eximias opes

Act. xv.

q. Co. r.

Super epi. ad Corin. II. XCIII.

castos est virtutis infirmitas. Tunc quippe hñ interitus custodimur / cū per dispēnationē dei tolerabiliter tenemur exterius / aliquādo vitijs / aliquando pressuris et persecutionum aduersitatibus.

Moralium libro. xxxj.

Qui vero mentem certamini vult ante tentatiōis certamen parare / aduersa queq; longe adhuc posita debz cogitādo p̄noscere: ne fortasse valeāt improvisa supare. **Uñ Paul⁹** discipulos admonēbat euz diceret. **Vos** metip̄os tentate: si estis in fide / ipsi vos p̄bate. **Ac** si apte p̄ciperet dicens **Certamina** p̄secutionū ad mentem reducite: et vestri cordis intima atq; ocella p̄fantes: quales inter supplicia existere valeatis inuenite.

Moralium libro. xij.

Paulus ergo p̄dicator egregius qui raptus ad ternū celū fuerat / archana paradisi penetrauerat / eē post reuelationē trāquillus et intentatus volebat. **Sz** q̄a om̄ipotēs deus terminos cōstituit homini qui nō poterunt p̄teriri: et eleuauit hunc ad cognoscendū sublimita et reduxit iterū ad infirma tolerāda: vt modi sui mēsuras aspiciēs dum securitatē cōp̄bēdere conaret et nō posset: ne perelatione; extra se iret / per humilitatē cogeret intra suos semper terminos redire. **Non** nunq; itaq; electi dei in virtutib; proficere conant et quedaz dona percipiūt: a quibusdaz vero repulsi in imis iacēt. **Nemo** est eīm qui tantū virtutis app̄bendat quantum desiderat. quia om̄ipotens deus in terriora discernēs / ipsis spiritualibus p̄secutionibus modus ponit: vt ex hoc homo quod apprehendere conatur

et non valet / in illis se nō eleuet que valet.

Qua de causa iusti viri bona sua detegūt. **Moralium** libro. xiiij. et xxvj. **Et** in homelia nona super **Ezechielem.**

Capitulum. xxi.

Factus sum insipiens. **Iusti** et p̄fecti nunq; bona sua detegunt / nisi eos aut primoz utilitas / aut certe nimia necessitas cogat. vnde **Paulus** quoq; apostol⁹ multa de se fortia pro discipuloz suoz edificatiōe narrauit. sed hec narrādo minime deliquit. quoniā a veritatis tramite et attestatiōe certa / et corde humili nō recessit. **Qui** nō necessitate cogēte vera de se bona loquit: tanto magis humilitati iungit / q̄ntoz veritati sociatur.

An isdē **Paul⁹** nō fuit qñ veritatis emulatiōe cōtra falsos ap̄los tot d̄ se discipulis fortia gesta narrauit: **Cui** nimirū veritati inimicus existeret: si abscondēdo virtutes p̄prias p̄dicatores errorū preualere p̄mississet. **Unde** etiaz cum virtutes suas **Corinthijs** enumerasset / adiunxit. **Factus** sum insipiens / vos me coegistis. **Sit** autē aliquādo vt necessitate cōpulsus in bonis que de se referūt: nō alioz utilitatem / sed suā requirāt. sicut b̄tus **Job** facta sua enumerat dicens. **Ocul⁹** fui ceco / et pes claudō. **paſ** eram pauper rū: et causam quā nesciebā diligentissime inuestigabā: et mltā alia que sepe egisse se cōmemorat. **Sed** quia in vulnere doloris posit⁹ ab amicis increpantib; impie egisse et violētus p̄sumis atq; oppressor pauperū fuisse dicebat. **Vir** sanct⁹ inter flagella dei et humane increpationis verba deprehensus mentē suā graui p̄curi atq; ad despatiōis foueā cōspexit in p̄clis

ij. Co. xij

Ubi. 54

Job. xxi

Gregoriane exceptiones

Qui iam itaq; cadere poterat nisi ad memoriam sua bñ acta reuocass; vt ad spem animi reduceret: ne oppressus verbis z vulnerib; in desperatione periret. **Q**d ergo sua bña enumerat nō innotescere alijs q̄si ex laude desiderat/sed ad spem anim reformat. Iusti itaq; cū vtutes suas quas habet infirmis loquunt/rep̄bēsbiles nō sūt: q; per vitā suā quā referūt/aliorz; animas ad vitam querūt.

¶ Explicunt exceptiones de epistola ad Corinthios. ij.

Incipiunt ecce

ptiones de epistola ad Galatbas.

¶ **Q**d rectores debēt studere vt subditis placeant. In pastorali. capitulo. xij.

Capitulum primum.

Sciendū

q; non oportet vt rectores boni placere hominib; appetāt: sed vt est; matiois sue dulcedine primos in affectū veritat; trabāt: non vt se amari desiderēt/sed vt dilectionē suā quasi quandā viā faciāt per quā corda audientū ad amorē z ditoris introducāt. Difficile q̄ppe est vt quilibet rescta denūcians p̄dicator q; nō diligēt libēt̄er audiat. Debet ḡ qui p̄est studere se diligi/quatū possit audiri: z tñ amorē suū p̄ semetipō nō q̄rere ne inueniat ei cui fuisse p̄ officii cernit/oculta cogitatiois tyrānide resulata. **Q**d bñ Paul⁹ insinuat: cū sui nobis studia occulta manifestat dicēs.

j. Cor. i.
Gal. i.

Sicut z ego p̄ omnia omnib; placeo. Qui tñ rursus dicit. Si ad huc homi-

nib; placere/christi seruus nō essim; Placet ergo Paul⁹ z nō placet: qm̄ in eo qd placere appetit: nō se sed p̄ se hominib; placere veritatē querit.

De p̄phetia. In homelia p̄ma sup Ezechielem. Capitulum scdm.

Aliquādo p̄phetie spūs ex p̄terito rāgit animū/nec tangit ex futuro: sicut apte ostēdit in paulo aplo qui discipulis dicit. Notūz vobis facio euāgelii qd euāgelizatū est a me: qd nō est. fm̄ boiez. nec; em̄ ego ab hoie accepi illd; nec; didici/ s; p̄ reuelationem Iesu xpi. **¶** In alijs quoq; discipulis dicit. Scdm̄ reuelationē notū factum est mihi sacramentū. Qui tñ b̄ ipm̄ euāgelii qd per reuelationē cognouerit: cū hierosolymā p̄dicatur; ascēderet/ ait. Ecce ego alligat⁹ spiritū tu/ vado in hierusalē/ que in ea vctū: rasūt mihi ignozās. **¶** Hoc q̄ppe euāgelij sacramentū est: q; vnigenit⁹ p̄ris incarnat⁹ atq; p̄fect⁹ homo fact⁹ est: qui crucifixus mortu⁹ z sepul⁹ die tertia resurrexit: die ḡq; quadragesima ascēdit in celū: atq; in dextera patris sedit. Qui ergo p̄ reuelationem euāgelii agnouit/ p̄phetia de p̄terito tact⁹ est: sed qd qd pro eodē euāgelio passur⁹ erat ignorauit. de futuro p̄culdubio tact⁹ nō est. **¶** Nā z sicut dicit: nisi q; spūssanc⁹ per oēs ciuitates p̄testat⁹ dicēs. quomā vincula z tribulationes me manēt apte ostēdit: q; ea q; ipi vctura eēt/ alijs d̄ ipō reuelatū est: nō aut̄ ipsi de se. sicut de illo p̄ Agabū dicit. **¶** Turū cui⁹ bec zona est/ ita alligari oportet in hierusalē.

¶ Quātr̄ amonēditur ipudētes. In homelia. xi. sup Ezechiele. Ca. iij.

Q Intemari galatbe. mētes aspectu re z impudētes si leui fuerint

Gal. ij.

Ep. iij.

Act. xij.

Gal. iij.